

ÇALIŞTAY RAPORU

Ülkemiz tarımında yaşanan gelişmelere bağlı olarak günümüzde meyve yetiştiriciliğinde mekanizasyon uygulamalarının önemi artmıştır. Meyve yetiştiriciliğinde mekanizasyon uygulamaları konusunda üniversiteler, araştırma enstitüleri, makina imalatçıları ve bizzat üreticilerimiz başta olmak üzere ilgili resmi, sivil toplum ve özel kuruluşların katılabileceği bir çalıştay organize edilmesi için 2018 yılı Tarımsal Mekanizasyon Kurulu'nda tavsiye kararı alınmıştır. Bu karar uyarınca Akdeniz Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Tarım Makinaları ve Teknolojileri Mühendisliği Bölümü tarafından 04-05 Kasım 2019 tarihlerinde Meyve Yetiştiriciliğinde Mekanizasyon Çalıştayı (MEYMEK-2019) düzenlenmiştir.

Çalıştaya; farklı üniversitelerden akademisyenler, Tarım ve Orman Bakanlığı bünyesindeki araştırma enstitülerinden araştırmacılar, il ve ilçe müdürlüklerinden mühendisler, traktör-tarım makinaları imalatçıları ve bayileri, modern ve geleneksel meyve yetiştiriciliği yapan üreticiler, tarım danışmanları ve Tarsim personeli olmak üzere 100 kişinin üzerinde bir katılım sağlanmıştır.

Toplam iki gün süren çalıştayda, birinci gün açılış sunumu ve üç farklı oturumda toplam 13 adet sunulu bildiri yer almıştır. Günün sonunda daha serbest bir ortam için dört katılımcının yer aldığı bir panel düzenlenmiştir. Ayrıca üç traktör ve iki tarım makinası üreticisinin açık alanda ürünlerini teşhir ettikleri bir sergi alanı oluşturulmuştur. İlk gün değerlendirme toplantısı ile tamamlanmıştır. İkinci gün teknik gezi kapsamında Antalya şehir merkezine yaklaşık 80 km uzaklıkta Korkuteli ilçesi Çomaklı mahallesinde bulunan yaklaşık 2500 da'lık bir alanda meyve üretimi yapılan Oragro Tarım İşletmesi ziyaret edilmiştir. Çalıştay, Antalya ilinde önemli bir meyve üretim merkezi olan Elmalı ilçesine düzenlenen kültür gezisi ile tamamlanmıştır.

Çalıştayda öne çıkan konulara aşağıda maddeler halinde yer verilmiştir.

- Ekolojik, fiziksel, iklimsel vb. özelliklerinin uygun olması, ülkemize meyve yetiştiriciliği için önemli fırsatlar sunmaktadır. Birim alandan daha fazla gelir getirmesi nedeniyle son yıllarda meyve üretim alanları artmaktadır. Sektör ile ilgili gelişmelerin paydaşlar tarafından değerlendirilmesi, tartışılması ve tecrübe paylaşılmasına imkan sağlayan ortamların sağlanmasına ihtiyaç duyulmaktadır.
- Meyve yetiştiriciliğinde kullanılan traktör başta olmak üzere güç kaynakları ve mekanizasyon araçlarının arazi, bahçe, ürün özellikleri dikkate alınarak seçilmesi, planlanması ve kullanımı konularına daha çok önem verilmelidir. Örneğin; dar sıra aralarına sahip bahçelerde bu tip alanlar için tasarlanmış, T2 kategorisindeki traktörlerin (minimum iz genişliği 1150 mm'den az olan, çalışır durumdaki yüksüz kütlesi 600 kg'dan fazla olan ve alt açıklığı 600 mm'den fazla olmayan tekerlekli) çalıştırılması.
- Meyve yetiştiriciliğinde gereksiz ve maliyeti artıran bir şekilde aşırı toprak işleme uygulamaları yapılmaktadır. Yapılan bilimsel çalışmalarda toprak işleme uygulamalarından vazgeçilerek sıfır toprak işleme ile yabancı otların örtü bitkileri ile kontrol altına alınabileceği sonucuna ulaşılmaktadır. Bu yöntemin yaygınlaşması sağlanabilir. Sıfır toprak işlemenin mümkün olmadığı durumlarda ise daha azaltılmış toprak işleme yapılması sürdürülebilir bir meyve tarımı için gereklidir.
- Günümüzde kimyasalların insan sağlığına ve çevreye olan olumsuz etkileri sürdürülebilir bir yaşam, çevre ve tarımsal üretim açısından sürekli vurgulanmaktadır. Bu kapsamda bitki koruma uygulamalarında kimyasal ilaç kullanımını azaltan, insan ve çevre sağlığına duyarlı makine ve teknolojilerin kullanımı ve yaygınlaşması konusundaki çalışmalara yoğunlaşılmalıdır. Örneğin, İnsan sağlığı ve operatör güvenliği açısından traktörlerin üretimi esnasında özel olarak Tip onayı alınmış, sertifikalı kabinlerin kullanımı için işletmelere özel teşvikler sağlanmalı ve kullanımları desteklenmelidir.
- Akıllı tarım ve bilişim teknolojilerinin meyve yetiştiriciliğinde uygulanmasına yönelik çalışmalar hızlandırılmalıdır.
- Hasad işlemi, meyve yetiştiriciliğinde en fazla işgücü gerektiren işlemler arasında yer almaktadır. Ülkemizde zeytin, ceviz gibi bazı ürünlerin hasadı mekanizasyon araçları ile gerçekleştirilmektedir. Mevcut kullanılabilir işgücü, ücretler ve hasad için uygun zaman periyodunun kısıtlı olduğu vb. faktörler dikkate alındığında el ile hasad edilen meyveler için hasad makinaları ya da iş verimini artıracak yardımcı hasad sistemlerinin geliştirilmesine ihtiyaç bulunmaktadır.
- Hasad edilen meyvelerin pazar değerini artıracak ve uzun süre korunmasını sağlayacak hasad sonrası işlemler, depolama ve muhafaza gibi konuların da çalıştay vb. ortak tartışma platformlarında tartışılması sağlanmalıdır.
- Büyük potansiyele sahip Çin vb. ülke pazarlarının potansiyeli dikkate alınarak, ihracata yönelik başta uygun çeşit ve bitki besleme çalışmaları ile özellikle uzun yola dayanıklı meyve üretimi ve mekanizasyonu konusu gündemde tutulmalıdır.
- Farklı kesimlerden görüş bildiren katılımcılar ilk kez düzenlenen çalıştayın kendileri için yararlı olduğunu belirtmişlerdir. Gelişen meyve yetiştiriciliği ve teknoloji kullanımı ve sektördeki paydaşların iletişimi dikkate alındığında çalıştayın önümüzdeki yıl ikincisini düzenlenmesinin sektöre katkılar sağlayacağı belirtilmiştir.

Prof. Dr. Murad ÇANAKCI

MEYMEK – 2019
Çalıştay Düzenleme Kurulu Başkanı

Prof. Dr. Mehmet TOPAKCI

Tarım Makinaları ve Teknolojileri Mühendisliği Bölüm
Başkanı